

Landschappelijke inpassing Adelhofstraat 2a, Homoet.

Naam : Dhr. M. van Beek
Straat : Den Akker 10
Postcode : 3862 RB
Plaats : Nijkerk

Landschapsbeheer Gelderland
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: E. Timmerman
Datum: april 2014

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Aanleiding

In het buitengebied van Overbetuwe, ligt het buurtschap Homoet waar dhr. van Beek een scharrelvleeskuikenbedrijf volgens het beter leven concept heeft.

De eigenaar heeft het voornemen om achter de bestaande schuren een nieuwe schuur te bouwen en het bestaande bouwblok op deze nieuwe situatie aan te passen.

Omdat het groene karakter van de gemeente een belangrijke identiteit drager is verlangt de gemeente Overbetuwe een haalbaar, landschappelijk inrichtingsplan, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden ingezet ter versterking van deze groene kwaliteit. In de planvorming is rekening gehouden met een drietal zaken die van belang zijn:

1. Landschap
2. Cultuurhistorie
3. Wensen van de eigenaar

Deze landschappelijke inpassing biedt op deze manier belangrijke kansen voor het verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

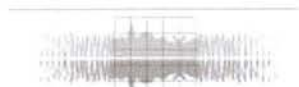
Huidige situatie

Het bedrijf is gelegen aan de Adelhofstraat 2a in Homoet gemeente Overbetuwe. De totale oppervlakte van het erf en de bijbehorende percelen is 3,8 ha. De onderstaande luchtfoto's geven de huidige situatie weer en de ligging van het erf in het landschap.

De locatie bestaat op dit moment uit een aantal kippenschuren en een opslagloods, met daarom heen bouwland en een weide. Voor de naast gelegen woningen treffen we een sier gedeelte aan met typische tuinplanten, enkele grote coniferen en een coniferen haag op de scheiding van woning en bedrijf en tussen tuin en naast gelegen laagstamboomgaard. De achterzijde van het erf is sober ingericht met enkele boomvormers en wat buxusvakken. Langs de noordoostelijk perceel grens loopt een singel. Het terrein is aan de oostzijde en noordzijde ingesloten door laagstamboomgaarden. In westelijke en zuidelijke richting is het landschap open en weids.

De Landschappelijke is in zuidwestelijke richting open (de komgronden) de noordoostzijde is meer besloten door de aanwezige laagstamboomgaarden (de oeverwal). De landschappelijke structuren zijn nog steeds duidelijk te herkennen in het landschap. (Bron: webmap provincie Gelderland)

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

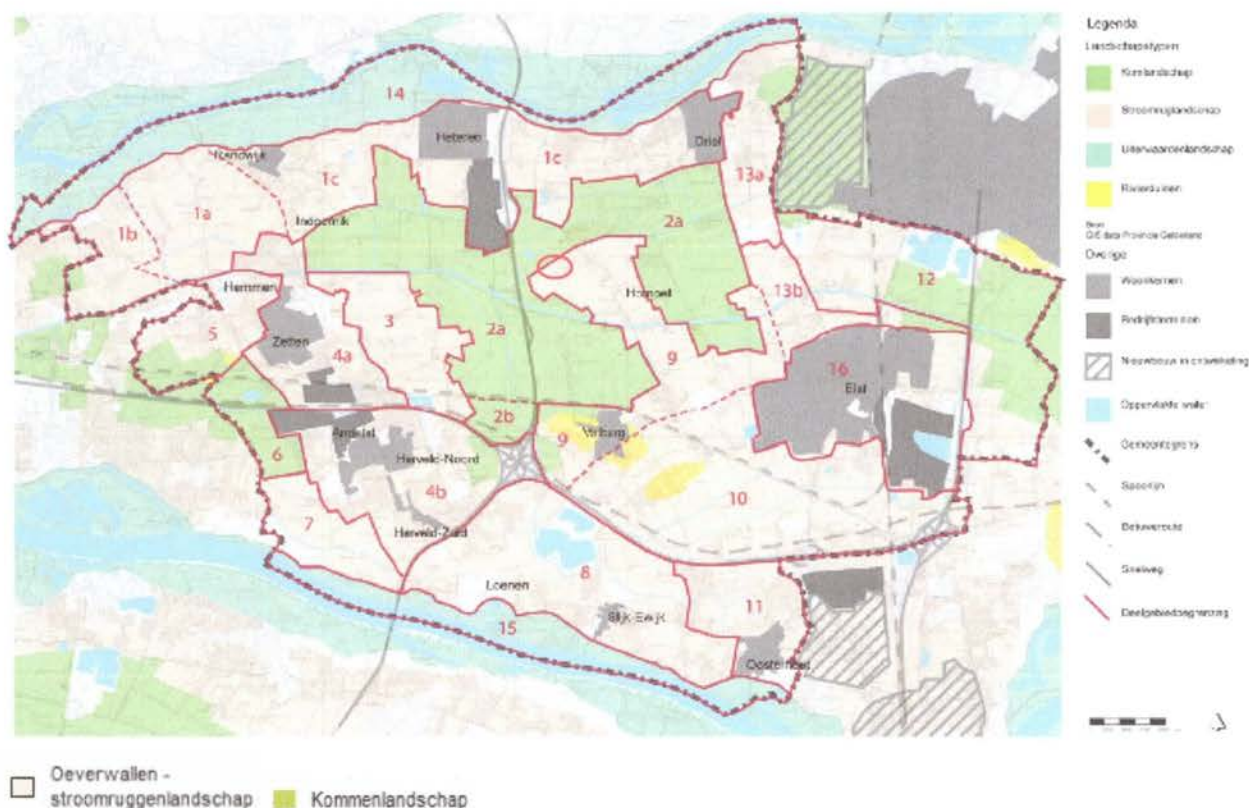

Het landschap is op dit moment vrij open, op en rond het erf treffen we weinig beplanting aan (Bron: webmap provincie Gelderland)

Cultuurhistorie

De cultuurhistorie is een belangrijk aspect bij ontwikkelingsprojecten als deze. Afhankelijk van de situatie en de ontstaansgeschiedenis van de locatie kan de cultuurhistorie in meer of minder mate een rol spelen. De sterke overgangen (gradiënten o.a. hoog-laag, droog-nat, open-dicht) tussen, uiterwaarden, stroomruggen en kommen maken dit tot een uniek landschap.

De locatie (rode cirkel) is gelegen in het stroomruglandschap (nummer 9 op kaart) op de overgang naar het open kommengebied (nummer 2a op kaart) (Bron: LOB gemeente Overbetuwe)

Onderstaande historische kaarten uit 1900 laat duidelijk de karakteristieken van het stroomruglandschap zien, die in zuidwestelijke en noordoostelijke richting overgaat in de komgronden. Het stroomruglandschap wordt gekenmerkt door kleinschaligheid met karakteristieke elementen als fruitbomen, boomgaarden, laanbeplanting, elzensingels en erfbeplanting. De hogere stroomruggen waren aanvankelijk kleinschaliger door de vele heggen, laanbeplanting en de vele boomgaarden. De lagere stroomruggen en oude stroomgeulen werden in het verleden vooral gebruikt als hooi- en weiland en hadden een iets opener karakter. Na 1880 trad er een verdere verdichting van het landschap op. Bouwlanden werden omgezet in boomgaarden, zodat ook op de lagere stroomruggen boomgaarden

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

ontstonden. Recentere ontwikkelingen zoals, schaalvergroting door de ruilverkavelingen hebben er voor gezocht dat het relatief dichte coulisselandschap een steeds meer open karakter kreeg.

De komgronden daarentegen waren historisch gezien open en wijds. Het verkavelingspatroon was regelmatig, het landschap open en grootschalig met een stelsel van rechthoekige weteringen. De komgronden werden extensief gebruikt als hooi- en weiland. Deze open ruimte van de rivieren en uiterwaarden staat in groot contrast met de kleinschaligheid van de stroomruggen. De kwaliteit zit dan ook in de contrasten tussen het omliggende open landschap en de beslotenheid van de linten met hoog opgaande, erfbeplanting en kronkelige wegen (LOP 2010 gem. Overbetuwe)

Historische atlas omstreeks 1900 | Bron: www.Kaart.cc

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Landschappelijke inpassing

Wanneer het gaat om een landschappelijke inpassing zijn vooral de grote structuren op het erf van belang. Deze hebben landschappelijk gezien de meeste impact en zijn bepalend voor het aanzien van het erf (op afstand).

Deze structuren zijn in veel gevallen erf-overschrijdend en zorgen ervoor dat het erf onderdeel wordt van het landschap. Dergelijke structuren bestaan voornamelijk uit opgaande beplantingselementen welke verschillend van aard kunnen zijn, afhankelijk van het betreffende landschapstype. Denk daarbij aan knip- en scheerheggen, struweelhagen, houtsingels, geriefhoutbosjes, (knot-) bomenrijen, solitaire bomen en boomgaarden.

In dit overgangsgebied (van stroomruglandschap naar de open komgebieden) wordt ruimtelijk gestreefd naar behoud en versterking, waarbij de openheid van het gebied wordt gezien als kernkwaliteit. Daarnaast is het gebied belangrijk voor weidevogels (zie bijlage 1). Er wordt dan ook meer aansluiting gezocht met de karakteristieken van de komgronden dan van het stroomruglandschap.

Richtlijnen overgangsgebied:

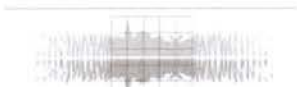
- behoud openheid van het landschap;
- erven als "groene eilanden" in openheid;
- alleen singelbeplanting en ander opgaand groen bij/op een erf;
- laanbeplanting langs wegen;
- erf omzomen met (elzen)singels, knotbomen zodat hoofdzakelijk de dakvlakken zichtbaar zijn vanuit het landschap;
- solitaires voor op het erf;
- natuurvriendelijke oever(s) langs sloot.

voor

na

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Inrichting Adelhofstraat 2a:

Het bedrijf is door zijn omvang en de geringe aanwezigheid van erfbeplanting nadrukkelijk in beeld. Met de huidige uitbreidingsplannen komt het bedrijf nog nadrukkelijker in beeld.

Aanwezige landschappelijke waardevolle elementen

- De singel langs de noordoostzijde van het perceel;
- Natuurvriendelijke oever langs kavel sloot;
- Enkele solitaire bomen op het achtererf.

Landschappelijke inpassing

- Knotbomenrij langs de weterring (westzijde van het agrarisch bouwperceel);
- Hoogstambomen rond de nieuwe schuur;
- Erfbeplanting, bestaande coniferen verwijderen, haagstructuur op het voor- en achtererf;
- Enkele Solitaire bomen;
- Natuurvriendelijke oevers.
- Bloemrijke rand tussen schuur en sloot langs de Adelhofstraat

Wensen eigenaar:

- Weren watervogels ivm besmettingsgevaar pluimvee;
- Praktische inrichting (ventilatie, toegankelijk, onderhoud);
- Gebruiksfruit;
- Akker word gebruikt voor de productie van tarwe, met eventuele bloemrijke (akker)randen.

Beplantingsplan

Het inrichtingsplan is afgestemd op het LOP van de gemeente Overbetuwe. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting, waarbij niet alleen is gelet op de inrichting van het erf, maar ook naar de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken. Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan. De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de kaart.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op het erf. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen. Ten aanzien van de uitvoering, welke u zelf ter hand zal nemen, wil ik u wijzen op onze website www.landschapsbeheergelderland.nl waar, naast aanleg, ook de beheeraspecten van de diverse landschapselementen middels instructie filmpjes te zien zijn.

Beplanting Adelhofstraat 2a

Deze inpassing bestaat uit de volgende landschapselementen;

- Knip- en scheerheggen [nr. 1,2,3]
- Vrij uitgroeiende struweelhaag [nvt]
- Vogelbosje en geriefbosje [nvt]
- Solitaire boom, laanboom of bomengroep [nr. 4]
- Houtwal en houtsingel [nvt]
- Elzensingel en elzenhakhoutsingel [nvt]
- Hoogstamboomgaard [nr. 5]
- Knotbomen [nr. 6]
- Leibomen [nvt]
- Poel [nvt]
- Natuurvriendelijke oever [nr. 7]

1. Knip- en scheerheg

Op uw erf

Langs de parkeerplaats een haagstructuur.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 20 Meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 80 stuks
Soort	: haagbeuk
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak dienden de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie. Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden.

Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

2. Knip- en scheerheg

Op uw erf

Haagstructuur langs het voorerf

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 25 Meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 100 stuks
Soort	: Veldesdoorn/ haagbeuk
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

3. Knip- en scheerheg

Op uw erf

Natuurlijke scheiding in de vorm van een haag tussen erf en weide

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 40 Meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 160 stuks
Soort	: Veldesdoorn/ haagbeuk
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: maximale hoogte 1.50m ivm uitzicht op de landerijen vanaf het terras

4. Solitaire boom, laanbomen of bomengroep

Op uw erf

In de hoek van de akker twee solitaire bomen

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: Nvt
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Geef de boom de ruimte
Aantal	: 2 Stuks
Soort	: Treurwilg
Maat	: 12-14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebrand door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

5. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Rond de noord- oostzijde van de nieuwe schuur.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 215 meter
Breedte	: Nvtt meter
Plantwijze	: Kruislings verband, Plantafstand 10 meter
Aantal	: 15 stuks
Rassen	: Zie rassentabel
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Plant de bomen minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens

Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen.

Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Hoogstamboomgaard

Rassentabel (*) Zelfbestuiver

Appels		hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Brabantse bellefleur	2	hand/keuken	zachtzuur	laat	oktober	zeer goed	kankergevoelig	alle
Cox pomona	1	hand	licht zuur	midden	sept	goed	gevoelig	alle
Sterappel	1	hand	zachtzuur	laat	begin sept	goed	ongevoelig	alle
Schone van boskoop	3	keuken	zuur	vroeg	eind sept	zeer goed	Gevoelig	alle
Zoete kroon	3	Hand/keuken	Zoet	laat	eind sept	Zeer goed	ongevoelig	alle
Peren								
ord Hollandse suikerpeer	1	hand	goed/sappig	midden	begin aug	matig	ongevoelig	alle
Jut	1	hand	goed/sappig	laat	eind aug	slecht	ongevoelig	Klei
Maagdenpeer	1	hand	sappig	laat	begin sept	matig	ongevoelig	Klei
Beurre d'Hardenpont	1	hand	sappig	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle
Overige								
Walnoot	1							

6. Knotbomen

Op uw erf

Langs de zuidwestzijde van het perceel een rij knotbomen langs de sloot. Het deel langs de akker blijkt open om het open karakter te behouden.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 250 Meter waarvan 190 meter beplanten
Plantwijze	: Plantafstand 10 meter
Aantal	: 20 stuks
Soort	: Schietwilg (Salix alba)
Maat	: 250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners

Knotbomen

7. Natuurvriendelijke oever

Op uw erf

Afwateringssloot met natuurvriendelijke oever (een deel is al ontwikkeld). Om de openheid van het landschap te behouden is er gekozen voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever om toch voldoende landschapskwaliteit op het perceel te borgen. Dit wordt gecombineerd met de watercompensatie opgave die er ligt om het toenemende aandeel verharding op het bouwblok te compenseren. Het betreft hier twee watergangen:

De noordelijke watergang betreft een B watergang, hiervoor geldt een beschermingszone van 1 meter (gemeten vanaf de insteek) waar geen beplanting in mag staan. De twee Wilgen (element 4; solitaire boom) staan buiten deze beschermingszone. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever is vergunning plichtig en dient ook verder met het waterschap te worden afgestemd (zie bijlage 2). Voor het toekomstige beheer van de watergang moet minimaal één zijde toegankelijk zijn voor het waterschap. Jaarlijks voert het Waterschap Rivierenland een schouw uit of het onderhoud van de watergang door de eigenaar voldoet

De oostelijke watergang betreft een C watergang. Het beheer van deze watergang dient evenals de B watergang door de eigenaar te gebeuren. Er is voldoende ruimte langs de westelijke oever voor het jaarlijkse onderhoud. Het onderhoud van de C watergang wordt niet door het Waterschap gecontroleerd. Alleen het dempen of verleggen van de watergang is zonder toestemming van het Waterschap niet toegestaan. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever langs een C watergang kan in sommige gevallen volstaan met een schriftelijke melding.

Het verder contact met het waterschap en de aanvraag voor de vergunningen loopt via Van 't Erve Advies en zal onderdeel vormen voor het verzoek tot vergroting van het bouwblok.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 145 Meter
Breedte	: Minimaal 4 meter
Talud	: Minimaal 1:5 of als terrastalud
Aanleg en beheer	: Afstemmen met Waterschap
Overig	:

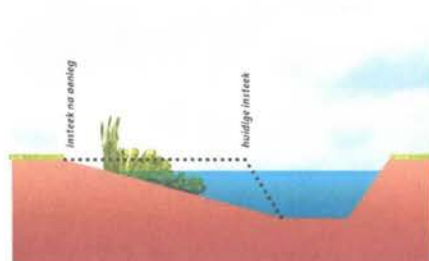

Ecologische waarde

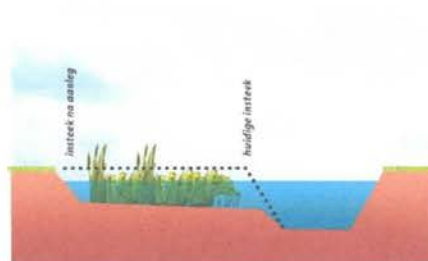
In open gebieden kunnen natuurvriendelijke oevers een belangrijke natuurwaarde versterkende maatregel zijn.

De oevers worden aangelegd als flauw talud van minimaal 1:5 of als terrastalud. De oevers zijn minimaal 2 meter en maximaal 10 meter breed. Uitgangspunt is dat de aanleg van natuurvriendelijke oevers gecombineerd wordt met ecologisch onderhoud. De verruiming in het watersysteem zorgt ervoor dat er meer watervegetatie kan blijven staan zonder dat de aan- en afvoer van voldoende water wordt belemmerd.

Waterbergingsoever met flauw talud

Waterbergingsoever met terrastalud

(Bron: LOP gemeente Overbetuwe)

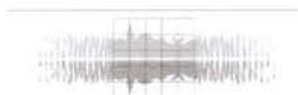

Plantsoenlijst

Hieronder staat de totale plantsoenlijst weergegeven die nodig is om het plan te realiseren.

Dhr. M. van Beek	PA14		
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 80-100			
Haagbeuk	Carpinus betulus	80-100	340
Veren			
Schietwilg (tbv knot)	Salix alba	250-350	20
Boompalen			
Doorsnede 8 cm 2,50 meter lang	Onbehandeld		17
Laanbomen (exclusief boompaal, band en nagels)			
Walnoot	Juglans regia	16-18	1
Treurwilg	Salix sepulcralis 'Tristis'	12-14	2
Fruitbomen			
Appel	Brabantse Bellefleur	12-14	2
Appel	Cox's Pomona	12-14	1
Appel	Schone van Boskoop	12-14	3
Appel	Sterappel	12-14	1
Appel	Zoete kroon*	12-14	3
Peer	Beurre Hardy	12-14	1
Peer	Jut	12-14	1
Peer	Maagdenpeer	12-14	1
Peer	Noordhollandse Suikerpeer	12-14	1

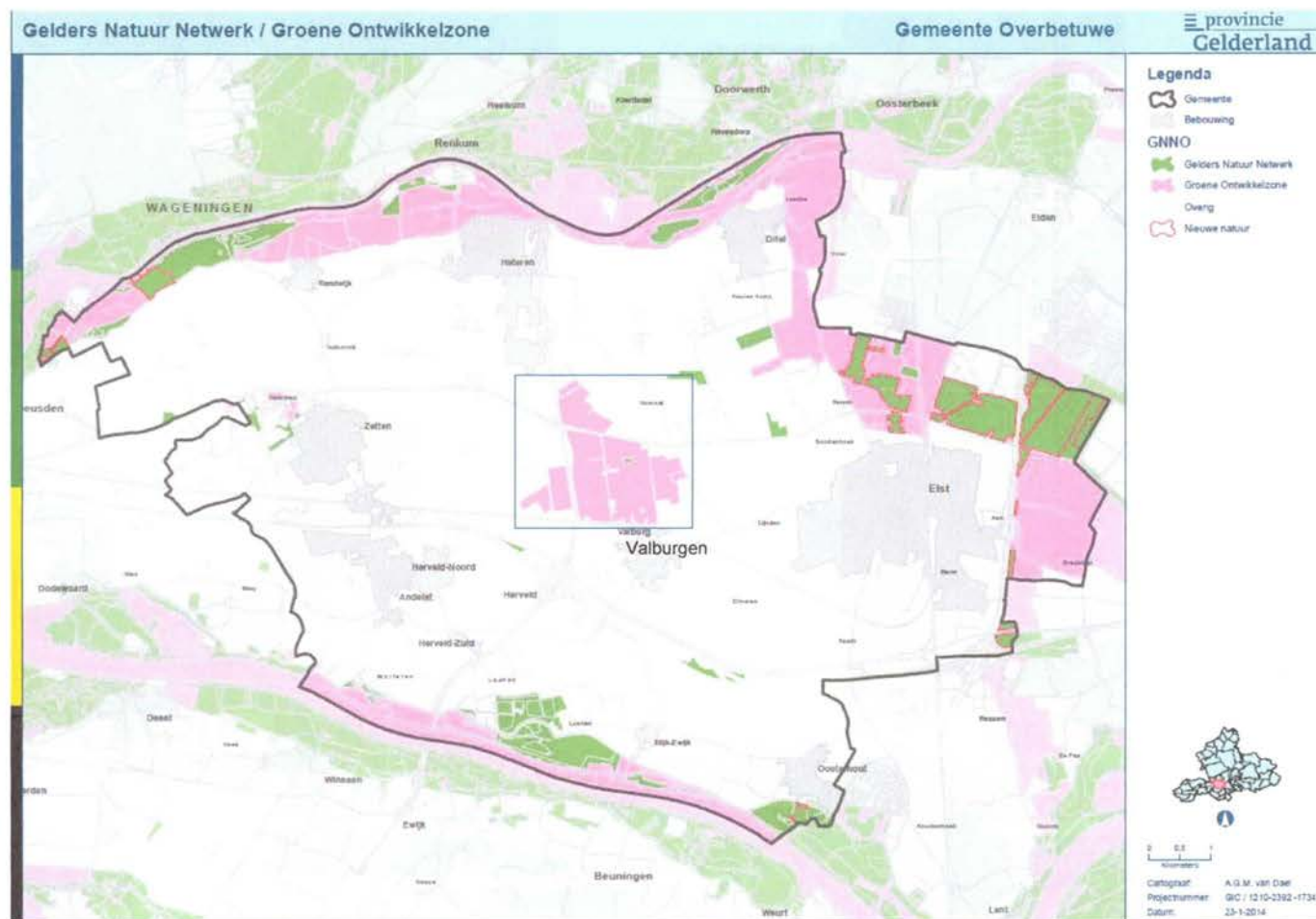
Soorten kunnen in overleg met de Landschapscoördinator van de gemeente Overbetuwe worden gewijzigd.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Bijlage 1. Gelders Natuurnetwerk/ Groene ontwikkelingszone

Het roze gebied boven Valburg (binnen het kader) is het desbetreffende weidevogelgebied weergegeven. De nog perspectievolle weidevogelgebieden zijn in de Groene Ontwikkelingszone opgenomen. Met beheersubsidies, ruimtelijk instrumentarium voor het behoud van openheid en richting gevende uitspraken voor het waterschap (Functie weidevogelgebieden: watersysteem mede afstemmen op de weidevogels) wil de provincie inzetten op het stimuleren en instant houden van het leefgebied voor weidevogels (Bron: webmap provincie Gelderland).

Bijlage 2. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs B- en C-wateren.

Een natuurvriendelijke oever is een oever die zo is ingericht dat er ook rekening is gehouden met de ecologische en landschappelijke functie. De algemene regel geldt voor B- en C wateren met uitzondering van die B-wateren die door het waterschap worden onderhouden. Deze regels zijn in de zogenaamde Keur van het waterschap uitgewerkt. De Keur geeft het waterschap de grondslag voor het stellen van eisen in de buurt van sloten en dijken.

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarbij nadrukkelijk rekening gehouden wordt met natuur, landschap en ecologie. Een oever wordt natuurvriendelijker naarmate groepen planten en dieren die er van nature thuis horen er voordeel van ondervinden. Een belangrijk kenmerk is de natuurlijke overgang van nat naar droog: meestal hebben natuurvriendelijke oevers flauwe taluds waarbij een duidelijke begroeiing waarneembaar is. Natuurvriendelijke oevers zijn belangrijk voor de waterkwaliteit. Sommige planten en dieren die in het water voorkomen, hebben plaatsen nodig op de oever waarin zij bijvoorbeeld kunnen schuilen. Ook kunnen kikkers en padden in ondiep water hun eitjes afzetten. Hoe meer de natuur zijn gang kan gaan, hoe beter de kwaliteit van het water wordt. Het resultaat is helder en gezond water. En een natuurlijke uitstraling geeft ook een veel prettiger beeld.

Op grond van artikel 3.2 van de Keur Waterschap Rivierenland 2009 is het verboden om zonder vergunning van het bestuur waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen (met inbegrip van de daarin gelegen en daartoe ten dienste staande kunstwerken) aan te leggen of te graven met als oogmerk deze te verbinden met bestaande waterstaatswerken. Hieronder is ook begrepen het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs B- en C-wateren.

Voor sommige veel voorkomende werkzaamheden is echter een schriftelijke melding voldoende. Het waterschap heeft hiervoor zogenaamde algemene regels opgesteld. Er worden voor een melding geen kosten in rekening gebracht. Aan het in behandeling nemen van een watervergunning zijn kosten (leges) verbonden.

Voor het aanleggen van een natuurvriendelijke oever langs B- en C- wateren is geen vergunning op grond van artikel 3.2 vereist indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. de diepte van het plas-drasbanket ligt 30 tot 50 cm onder het laagste peil;
2. de vooroever wordt om de 25 meter voorzien van een opening van 1,00 meter breed;
3. het ondertalud heeft een schuinte van minimaal 1:2;

4. het talud boven de plas-drasoever is minimaal 1:3;
5. het plas-drasbanket is minimaal 2 meter breed;
6. Indien alleen het talud wordt aangepast (vergraven) tot een natuurvriendelijk talud, krijgt het talud een schuinite van minimaal 1:3;
7. indien ter plaatse van een aan te leggen natuurvriendelijke oever kabels en/of leidingen aanwezig zijn, dienen deze in overleg met de kabel-/leidingeigenaar, en voorafgaand aan het aanleggen van de natuurvriendelijke oever, minimaal 1,00 meter buiten het te realiseren profiel (water + natuur-vriendelijke oever) van het water te liggen of te worden gelegd;
8. het aanleggen van een natuurvriendelijke oever wordt twee weken voorafgaand aan de uitvoering gemeld door middel van het meldingsformulier van Waterschap Rivierenland. Het waterschap toetst de melding aan de algemene regel en reageert binnen twee weken met een bevestigingsbrief wanneer de melding akkoord is bevonden. Het werk mag niet worden gestart voordat deze bevestigingsbrief is ontvangen;
9. bij de melding als bedoeld onder 8 wordt een situatietekening gevoegd waarop duidelijk de locatie van de aan te leggen natuurvriendelijke oever staat afgebeeld, evenals de afmetingen van de aan te leggen natuurvriendelijke oever;
10. de uitvoering van de toegestane werken wordt binnen één jaar na dagtekening van deze melding gestart. Indien dit niet het geval is, vervalt het recht om van de melding gebruik te maken

Vaak is het verstandig uw aanvraag vooraf te overleggen met het waterschap; dat bevordert een vlotte afhandeling. In geval van twijfel: neem altijd contact op met het waterschap, (telefoon: 0344 - 649 494; email: cpv@wsrl.nl).

(bron: www.waterschaprivierenland.nl)

De eigenaar is zelf verantwoordelijk voor de verder afstemmen over de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het aanvragen van een watervergunning.

Bijlage 3 Algemene plant informatie

Struiken en bosplantsoen

Algemeen

Dit zijn soorten die of in een rij of per oppervlakte beplant worden. De maat van het geleverde materiaal is doorgaans 60-100 cm hoog. Struiken planten we 1,25 x 1,25 meter uiteen. Bosplantsoen 1,50 x 1,50 meter. In de meeste gevallen krijgt u een gevarieerd sortiment. Er zitten dan wat boomvormers in en wat struikvormers. Met name de manier waarop de menging wordt uitgevoerd kan bepalend zijn voor een goed of minder goed resultaat.

Boomvormers:

Berk, Es, Els, Eik, Beuk, Esdoorn zijn boomvormers die ook in een beplanting met struiken kunnen voorkomen. De boomvormers dient men als ze gemengd worden geplant met struiken in het midden van een beplanting (niet aan de rand dus) aan te leggen.

Struikvormers:

Gelderse roos, Sleedoorn, Kardinaalsmuts, Hondсроos en Egelandier zijn soorten die aan de rand van een beplanting het beste resultaat leveren.

De Krent, Vuilboom, Hulst, Lijsterbes, Kornoelje en Hazelaar zijn de soorten die beter schaduw verdragen kunnen. Het is dan wel raadzaam om deze soorten in groepjes (wanneer mogelijk, 3-5 stuks) aan te planten.

Aanleg

De beplanting kan in verschillende verbanden aangeplant worden, in rijen, in driehoeksverband, in een wildverband enz. Voor alle verbanden geldt dat er in zwarte grond geplant dient te worden. Van tevoren ploegen, spitten of frezen is van groot belang. Daarnaast dient de grond onkruid vrij te zijn en na aanplant ook de eerste jaren onkruidvrij te blijven (gebruik geen gif aangezien de jonge aanplant hier sterk van te lijden heeft).

Het planten zelf kan vrij vlug uitgevoerd worden. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is o.a. afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houdt de grond op de schop), plaats het plantje zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantje vasthoudt. De grond iets aanduwen.

Onderhoud

De beplanting begint klein, na 2 tot 3 jaar echter zal de beplanting gesloten raakt (d.w.z. de takken van de beplanting elkaar raken) er moet worden gesnoeid.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

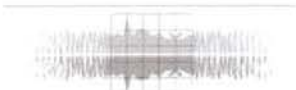
Een beplanting van alleen struikvormers kunt u onderhouden om jaarlijks takken die problemen geven af te knippen. Ook is het mogelijk om dunningen uit te voeren, door struiken af te zetten. Zo kunnen de struiken zich ontwikkelen tot een mooie dichte, met kleurige bessen en bloemen, groene beplantingsvorm. Doet u daarna niks meer dan schieten bepaalde soorten door en wordt de beplanting hol van onderen. Er moet een verjonging plaatsvinden.

Verjonging, als de struiken mooi in sluiting zijn, kan plaatsvinden door bijvoorbeeld jaarlijks 1/4 deel af te zetten (niet te laag 15-20 cm). Na 4 jaar is de gehele beplanting dan verjongd. Dit afzetten kan het beste, evenals de dunningen in het najaar plaatsvinden.

Voor een beplanting met alleen boomvormers, wat op termijn dus bos dient te worden geldt dat de plantafstand groter is namelijk 1.50 x 1.50 meter en dat het daardoor de eerste jaren niet nodig is om te snoeien e.d. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de bomen elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen die rechtstreeks de blijvers hinderen kunnen verwijderd worden. Deze dunning moet verstandig uitgevoerd worden, haal niet teveel weg. Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Wilt u een beplanting krijgen van bomen met daaronder een struikenetage dan dient u de struiken/boompjes die u wilt behouden vrij te stellen door, wanneer de beplanting gesloten raakt, de omliggende beplanting af te zetten op 15-20 cm boven de grond. Laat de beplanting weer in sluiting komen en herhaal dan deze ingreep. Op deze manier krijgt u een mooie dichte beplanting met opgaande soorten. Dit snoeien kan het beste in het najaar plaats vinden.

Voor alle drie de beplantingsvormen geldt dat water geven en onkruidbestrijding in de eerste jaren van groot belang is. Ook is het belangrijk dat het vee of het wild niet bij de jonge beplanting kan komen. Tevens is het raadzaam om voor het juiste onderhoud de cursus landschappelijke beplantingen van Stichting Landschapsbeheer Gelderland te volgen.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Fruitbomen

Algemeen

Cultuurhistorisch bekeken stonden er altijd fruitbomen rond een boerderij, en dan altijd hoogstamvruchtbomen. Dit zijn geënte vruchtbomen - dit is een methode om fruitbomen te kweken - waarvan de kruin hoger is dan 1.80 meter. De entplaatsen zijn duidelijk te herkennen aan een verdikking op de stam met extra schorsvorming. Hoogstamvruchtbomen hebben relatief veel ruimte nodig om hun karakteristieke vorm te kunnen bereiken. Een plantafstand van minimaal 8 x 8 meter is dan wenselijk. De naam labels kunt u het beste (het eerste jaar) aan de boom laten zitten zodat u later nog weet wat waar staat. (de labels worden met de tijd wel vaal) Een schetsje biedt uitkomst.

Aanleg

Voor de aanleg van een nieuwe beplanting dient u de grond voor te bewerken, zodat de beplanting voorspoedig zal aanslaan. De bodem moet goed doorwortelbaar zijn en voldoende voedingsstoffen en vocht bevatten.

De plantplaats dient onkruidvrij gemaakt te zijn en een eventuele graszode moet worden weggestoken. Vervolgens graaft men een plantgat met de afmetingen van 70 x 70 x 70 cm. De onderkant van het plantgat net voor het planten even los spitten. Dan van de te planten boom eventuele lange of gebroken wortels terugsnijden en voorzichtig in het plantgat plaatsen.

De entplaatsen dienen altijd boven de grond te blijven na planten. Voor een goed resultaat is het belangrijk dat u wat zwarte grond of wat compost mengt met de vrijgekomen grond waarmee u het gat weer dichtgooit. Gebruik hiervoor geen mest of kunstmest. De grond een beetje aandrukken, niet te hard, u verdicht de grond, wat nadelig is voor de boom.

De boompaal plaats u (voordat de boom geplant wordt) aan de windzijde, meestal het zuidwesten. De paal zorgt er voor dat de boom niet om- of scheef waait. De boompaal hoeft niet verduurzaamd te zijn aangezien deze maar een drie tot vier jaar mee hoeft te gaan. De boom is dan echter sterk genoeg om het alleen te redden. De boompaal moet minimaal 75 cm in de grond komen te staan zodat er nog 1,50 a 1,75 meter boven de grond uit steekt. Denk aan kabels en leidingen!!!

De boomband in een achtvorm (niet te strak) rond de boom plaatsen en aan de paal vastspijkeren. De afstand tussen de boom en de paal ongeveer een voetbreedte (10-15 cm).

Bevestig de band aan de bovenkant van de paal. Wanneer u beschadiging door konijnen, muizen, katten of door maaimachines kunt verwachten dan dient u een

zogenheten boomhuls om de stam te plaatsen. Dit is een vrij goedkope manier om uw bomen goed te beschermen.

Na plaatsing dient u de grond rond de boom vrij te houden van onkruid en gras.

Onderhoud

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de bomen gezorgd worden, Dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, konijnen, hazen enz door de bomen te omgazen of op een andere manier te beschermen (bedenk dat m.n. geiten op hun achterpoten kunnen staan en dus vrij hoog schade kunnen aanbrengen.
- Het snoeien van fruitbomen is geen gemakkelijke zaak, het is niet mogelijk om hier een volledige handleiding te geven. Het volgen van een speciale cursus kan raadzaam zijn. Deze wordt jaarlijks ook door Stichting Landschapsbeheer Gelderland verzorgd.

Heggen en Hagen

Algemeen

Door het regelmatig knippen van bepaalde boom- en struiksoorten kan er een haag ontstaan. Dit knippen zorgt ervoor dat er geen verticale groei plaatsvindt, en dat daardoor de beplanting dichter wordt. Soorten die gebruikt worden als haag zijn o.a. beuk, veldesdoorn, haagbeuk, taxus, hulst, mei- en sleedoorn en liguster. De hoogte van het plantmateriaal is doorgaans 60-100 cm.

De haag dient minimaal een op halve meter van de erfgrens geplant te worden. De plantafstand is doorgaans om de 25 cm, 4 per meter dus. Taxus en hulst kunnen om de 40 cm geplant worden (5 per 2 meter).

Aanleg

Graaf een geul langs een gespannen lijn van ongeveer 50 cm diep. Vul deze aan met compost of goede potgrond voor een betere groei. Verdeel eerst de planten langs de geul en plant ze vervolgens. Voor een mooie strakke haag kan het raadzaam zijn om de eerste jaren de haag tussen twee draden te laten opgroeien.

Knip direct na het planten 15-20 cm uit de kop van het plantje, dit stimuleert om sneller en breder te groeien. Liguster daarentegen kan men het beste direct na het planten tot 15 cm boven de grond afknippen (eenmalig), zo ontstaat een betere vertakte en dichtere haag.

Onderhoud

Een haag wordt bij voorkeur twee maal per jaar geknipt. Wanneer jaarlijks eenmaal wordt geknipt, wat de haag een wat ruwer voorkomen geeft, kan dit het beste na de langste dag gebeuren (eind juni). De hoofdgroei is dan al voorbij.

Knipt men twee maal dan zijn de maanden mei en september geschikt. Knip wanneer het bewolkt, niet te warm is. De uiteindelijke hoogte van de haag is afhankelijk van het knippen. Houdt daarbij het doel van de haag duidelijk in ogenschouw.

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de plantjes gezorgd worden, dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, koeien, konijnen enz door de dieren minimaal 1 meter van de haag te houden.

Voor plantinstructie: www.landschapsbeheergelderland.nl